

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1797/2020
20.01.2022. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Данијеле Николић, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Лакићевић адвокат из ..., против туженог-противтужиоца Јавне медијске установе „Радио телевизија Србије“, чији је пуномоћник Олга Д. Ђорђевић адвокат из ..., ради накнаде штете због изгубљене зараде и стицања без основа, одлучујући о ревизијама парничних странака које су изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3143/19 од 17.01.2020. године, у седници већа која је одржана дана 20.01.2022. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца-противтуженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3143/19 од 17.01.2020. године.

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3143/19 од 17.01.2020. године и предмет **ВРАЋА** истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2031/17 од 14.05.2019. године која је исправљена решењем истог суда П1 2031/17 од 16.09.2019. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца-противтуженог којим је тражио да се обавезе тужени-противтужилац да му на име неисплаћене јубиларне награде за 20 година радног стажа исплати износ од 136.780,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 29.11.2016. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац- противтужени тражио да се обавезе тужени- противтужилац да тужиоцу-противтуженом на име накнаде штете због изгубљене зараде, за период од 25.12.2009. године до 05.01.2015. године, исплати износе ближе наведене у овом ставу изреке. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев па је обавезан тужилац-противтужени да туженом-противтужиоцу на име повраћаја исплаћене отпремнине исплати износ од 578.657,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 21.07.2017. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде, под претњом извршења. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев туженог-противтужиоца којим је тражио да се обавезе тужилац-противтужени да на износ од 578.657,00 динара плати

законску затезну камату почев од 04.06.2014. године до 27.07.2017. године. Ставом петим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 3143/19 од 17.01.2020. године преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 2031/17 од 14.05.2019. године, исправљена решењем истог суда П1 2031/17 од 16.09.2019. године у делу става другог, па је обавезан тужени-противтужилац да тужиоцу-противтуженом на име накнаде штете у висини изгубљене зараде за период од маја 2014. године до јануара 2015. године исплати износе ближе означене у том ставу изреке. Ставом другим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца-противтуженог и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 2031/17 од 14.05.2019. године, исправљена решењем истог суда под истим бројем од 16.09.2019. године у преосталом делу става другог изреке и у ставу петом изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени-противтужилац да тужиоцу-противтуженом накнади трошкове парничног поступка за састав жалбе од 12.000,00 динара преко тога захтев тужиоца-противтуженог за накнаду трошкова је одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и то против става другог и трећег изреке тужилац-противтужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе члана 403. став 2. тачка 2. и члана 404. ЗПП.

Такође и тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију и то против става првог и трећег изреке, због погрешне примене материјалног права, позивајући се на одредбе чланова 403. став 2. тачка 2. и 404. ЗПП.

Тужилац-противтужени је благовремено поднео одговор на ревизију.

О ревизији тужиоца овај суд је одлучивао применом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11... 18/20), с обзиром да је другостепена пресуда у ставу другом и трећем изреке (у ком делу је побијана од стране тужиоца-противтуженог), није преиначена да би се о њој одлучивало применом члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП.

Одредбом члана 404. став 1.ЗПП прописано је да се посебна ревизија може изјавити због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда, потребно размотрити правна питања од општег интереса или у интересу равноправности грађана, уједначавања судске праксе и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). Према ставу 2. тог члана, испуњеност услова за изузетну дозвољеност ревизије Врховни касациони суд цени у већу од пет судија.

По оцени Врховног касационог суда, у овом спору постоји потреба за одлучивањем о посебној ревизији тужиоца-противтуженог предвиђеној наведеном одредбом (посебна ревизија) ради уједначавања судске праксе у погледу доспелости потраживања накнаде штете на име изгубљене зараде због незаконитог отказа.

Из тог разлога одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да су ревизије парничних странака основане.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју се у поступку ревизије пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је правноснажном пресудом Првог основног суда у Београду П1 9705/10 од 10.07.2012. године (потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 6523/12 од 04.06.2012. године) поништено као незаконито решење генералног директора туженог број .. од 24.12.2009. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду због престанка потребе за обављањем посла услед технолошких, економских и организационих промена као незаконито, и обавезан тужени да тужиоца врати на рад. Извршавајући правноснажну пресуду тужени-противтужилац је тужиоца-противтуженог вратио на рад почев од 05.01.2015. године. Тужилац је тужбу у овој парници поднео дана 12.06.2017. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је позивајући се на одредбу члана 196. Закона о раду одбио тужбени захтев за накнаду штете на име изгубљене зараде за период од 25.12.2009. године до 05.01.2015. године, са образложењем да је пресуда Првог основног суда у Београду П1 9705/10 од 10.07.2012. године којом је поништено као незаконито решење генералног директора туженог о отказу уговора о раду тужиоцу-противтуженом постала правоснажна дана 04.06.2012. године, а тужба у овој парници поднета дана 12.06.2017. године, по протеклу трогодишњег рока застарелости из члана 196. Закона о раду.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог-противтужиоца да тужиоцу-противтуженом на име накнаде штете у висини изгубљене зараде за период од маја 2014. године до јануара 2015. године исплати износе ближе означене у ставу првом изреке, а ставом другим изреке потврдио првостепену пресуду у делу којим је одбијен тужбени захтев за накнаду штете због изгубљене зараде за период од 25.12.2009. године до маја 2014. године, са образложењем да је потраживање изгубљене зараде за децембар 2009. године доспело 28.01.2010. године, те да је 29.01.2010. године почео тећи трогодишњи рок застарелости овог потраживања у смислу одредбе члана 196. Закона о раду, па је до подношења тужбе непосредном предајом суду дана 12.06.2017. године протекло трогодишњи рок застарелости утуженог потраживања од децембра 2009. године до априла 2014. године. Потраживање изгубљене зараде за мај 2014. године доспело је 27.06.2014. године, па трогодишњи рок застарелости потраживања изгубљене зараде за наведени месец почео је да тече наредног дана 28.06.2014. године и до подношења тужбе суду дана 12.06.2017. године није протекло трогодишњи рок застарелости утужених потраживања за период од маја 2014. године до јануара 2015. године.

Закључак другостепеног суда за сада се не може прихватити.

Одредбом члана 196. Закона о раду, прописано је да сва новчана потраживања из радног односа застаревају у року од 3 године од дана настанка обавезе. Накнада штете због незаконитог отказа има карактер новчаног потраживања из радног односа.

Одредбом члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је да потраживање накнаде проузроковане штете застарева за 3 године од када је оштећеник дознао за штету и за лице које је штету учинило.

Одредбом члана 361. ЗПП прописано је да је суд везан за своју пресуду чим је објављена (став 1.). Пресуда има дејство према странкама од дана када им је достављена (став 2.).

Обавеза послодавца да запосленом накнади штету у висини изгубљене зараде и других примања из радног односа настаје првог дана по правоснажности пресуде којим је поништен акт послодавца (решење о отказу уговора о раду) али не од дана формалне правоснажности -доношења правоснажне пресуде, већ од дана материјалне правоснажности- дана достављања правоснажне пресуде парничним странкама.

У конкретном случају потраживање тужиоца-противтуженог за накнаду штете услед незаконитог отказа у смислу 376. став 1. Закона о облигационим односима је доспело даном сазнања тужиоца-противтуженог да је правоснажно поништено као незаконито решење генералног директора туженог о отказу уговора о раду, односно од дана када је примио пресуду Апелационог суда у Београду Гж1 6523/12 од 04.06.2012. године, јер се дан сазнања за повреду мора се узети за пуну извесност о постојању повреде.

Због тога ће другостепени суд у поновном поступку имајући у виду напред наведене примедбе овог суда одлучити о жалби тужиоца-противтуженог, због чега је сагласно одредби члана 416. став 3. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**